

СУДОВА РИТОРИКА

Мета: не лише оволодіти фаховими знаннями, уміннями, навичками коректно і переконливо вести дискусію в суді, цікаво і грамотно будувати виступ перед аудиторією.

Для реалізації зазначеної мети необхідне рішення наступних **завдань:**

- формувати загальне уявлення про історію розвитку, теорію і практичні методи *судової риторики*;
- навчити раціональній мовній поведінці, сприяє переконливості промови і підвищенню її ефективності в різних аспектах мови права;
- актуалізувати увагу на можливості застосування набутих знань у своїй професійній діяльності;
- сприяти оволодінню в певному обсязі конкретними риторичними прийомами;
- формувати знання, уміння і навички по складанню і вдосконаленню судових промов різних жанрів;
- удосконалювати навички виступу перед публікою в ситуаціях, пов'язаних з професійною діяльністю, наприклад, в суді, арбітражі та інших компетентних органах;
- розвивати уміння щодо складання юридичних документів, в яких відображаються і закріплюються юридично значимі дії, а також формулюються та обґрунтовуються юридичні вимоги, заяви, клопотання, що виникають у процесі розгляду справи;
- формувати вміння щодо ведення юридичного консультування, що включає в себе поради, роз'яснення, рекомендації тощо;
- сприяти оволодінню професійною мовою;
- розвивати навички використання спеціальних мовних і композиційних засобів в текстах, що представляють жанри *судового красномовства*;
- навчити способам організації аудиторії, методам по залученню уваги;
- виховувати високу мовну культуру майбутнього юриста;
- виховувати етичні норми за допомогою аналізу мовних ситуацій, що виникають в правовій сфері;
- прищеплювати інтерес до української мови шляхом дослідження *судового красномовства* в Україні на основі спадщини видатних діячів, дипломатів та інших.

В результаті вивчення курсу «*Судова риторика*» студент повинен:

знати:

- принципи побудови правильного і комунікативно доцільного мовлення;
- основи комунікативно-мовленнєвої культури;
- види, засоби, форми і методи вербальної комунікації;
- структуру мови як засобу комунікації;
- норми сучасної української літературної мови;

- допустимі відхилення від норм мови залежно від ситуації спілкування;

- особливості функціонування мовних одиниць у різних сферах спілкування;

вміти:

- зосереджуватися на ретельну підготовку промов, віддаючи рівну увагу і змістом, і формою публічного виступу;

- безконфліктно спілкуватися з різними суб'єктами юридичного процесу;

- брати участь у суспільно-професійних дискусіях;

- використовувати різні форми і види усної та письмової комунікації в майбутній професійній діяльності;

- будувати правильну, виразну, логічну, точну, ясну, ситуативно і тематично доречну мову в її основних професійно релевантних жанрах і стилях, з урахуванням різних соціальних, культурних і національних контекстах, в яких протікають процеси комунікації юриста;

Зміст дисципліни

Модуль I.

Тема 1. Історичний генезис мистецтва красномовства.

Тема 2. Поняття та зміст аргументаційної діяльності.

Тема 3. Еристика як різновид комунікативного процесу в суді.

Модуль II.

Тема 4. Підготовка та побудова судової промови.

Тема 5. Особливості обвинувальної та захисної судових промов.

Тема 6. Особисті риси оратора як чинник переконливої судової промови.

Викладацький склад:

Шестакова Світлана Олександрівна, завідувач кафедри, к.філ.н.
<http://ur.sau.sumy.ua/kafedra-dp-disciplin-ukrainoznavdtva>

Основна література

Абрамович С.Д., Молдован В.В., Чикарькова М.Ю. Риторика загальна та судова: Навч. посіб. - К.: Юрінком Інтер, 2002. - 416 с.

Абрамович С.Д., Чикарькова М.Ю. Мовленнєва комунікація: Підручник. - К.: Центр навчальної літератури, 2004.

Вандишев В.М. Риторика: екскурс в історію вчень і понять: Навч. посібник. - К.: Кондор, 2003. - 264 с.

Кацавець Р. С, Кацавець Г. М. Мова у професії юриста: Підручник. - К., 2005

Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика: Навч. посібн. - К.: Вища школа, 2003. - 311 с.

Молдован В.В. Риторика: загальна та судова. - К., 1999.

